Adran Gwaith a Phensiynau

Cael y wybodaeth ddiweddaraf am **Lwfans Cyflogaeth a Chymorth Dull Newydd**

Hawdd i'w Ddarllen

Ein cyfeirnod: **NSESA3ERW**_1022

Cynnwys

1

Adran Gwaith a Phensiynau

Cyflwyniad

Tudalen 4

2

Pa mor hir y gallwch hawlio

Tudalen 6

3

Sancsiynau

Tudalen 8

4

Rhoi gwybod am Newid mewn Amgylchiadau

Tudalen 11

Cynnwys

5

canolfanbydgwaith
Adran Gwaith a Phensiynau

Sut i ddweud wrthym am newid mewn amgylchiadau

Tudalen 16

1 Cyflwyniad

Adran Gwaith a Phensiynau

Mae Lwfans Cyflogaeth a Chymorth Dull Newydd yn fudd-dal gan yr Adran Gwaith a Phensiynau.

ESA
Dull Newydd

Weithiau fe'i gelwir yn **ESA Dull Newydd.**

Os oes gennych salwch, cyflwr iechyd neu anabledd, sy'n golygu na allwch weithio, efallai y gallwch gael ESA Dull Newydd.

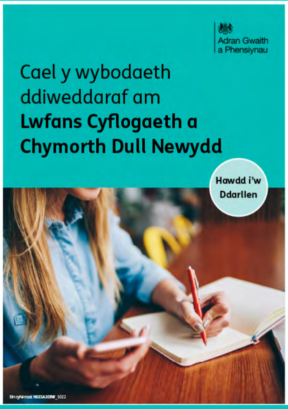

Bydd y wybodaeth hon yn dweud wrthych:

- Am ba mor hir y gallwch hawlio ESA Dull Newydd
- Beth yw sancsiwn
- Sut i roi gwybod am newid mewn amgylchiadau.

I gael rhagor o wybodaeth Hawdd ei Darllen am ESA Dull Newydd, ewch i www.gov.uk

Chwiliwch am **ESA Dull Newydd Hawdd i'w Ddarllen**.

2 Pa mor hir y gallwch hawlio ESA Dull Newydd

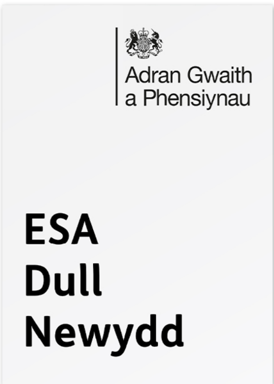

Mae pa mor hir y gallwch hawlio ESA Dull Newydd yn dibynnu ar ba grŵp yr ydych ynddo.

Os ydych **yn y grŵp cymorth**, nid oes cyfyngiad ar ba mor hir y gallwch hawlio ESA Dull Newydd.

365
diwrnod

Os nad ydych yn y **grŵp cymorth**, bydd eich cais yn dod i ben ar ôl 365 diwrnod.

I gael rhagor o wybodaeth Hawdd i'w Darllen am grwpiau ESA, ewch i www.gov.uk

Chwiliwch am **ESA Dull Newydd Hawdd i'w Ddarllen ar ôl i chi wneud cais**.

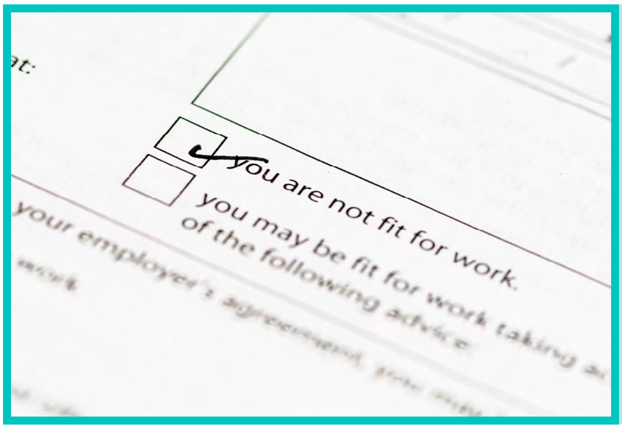

Er mwyn parhau i gael ESA Dull Newydd, efallai y bydd angen i chi anfon **nodiadau ffitrwydd rheolaidd** (a elwir weithiau yn **'nodiadau salwch'** neu **'nodiadau doctor'**).

Mae hyn yn dibynnu ar eich amgylchiadau a'r grŵp ESA yr ydych ynddo.

I gael rhagor o wybodaeth am sut i anfon eich nodyn ffitrwydd, ewch i www.gov.uk/anfon-eich-nodyn-ffitrwydd-ar-gyfer-eich-cais-esa

Er mwyn parhau i gael ESA Dull Newydd, rhaid i chi hefyd ddweud wrthym am unrhyw newidiadau i'ch amgylchiadau (gweler tudalen 11).

3 Sancsiynau

Ar ôl i chi wneud cais am LCCh Dull Newydd, byddwch yn cytuno i'ch **'Ymrwymiadau Hawlydd'**.

Byddwch yn gwneud hyn gydag Anogwr Gwaith o'ch Canolfan Byd Gwaith leol.

I gael rhagor o wybodaeth Hawdd i'w Darllen am Ymrwymiadau Hawlwydd, ewch i www.gov.uk

Chwiliwch am **ESA Dull Newydd Hawdd i'w Ddarllen ar ôl i chi wneud cais**.

Os na fyddwch yn gwneud yr hyn y dywedasoch y byddech yn ei wneud yn eich Ymrwymiadau Hawlydd, efallai y bydd eich taliad ESA Dull Newydd yn cael ei leihau.

Gallai hyn fod oherwydd na wnaethoch:

- Mynychu cyfweliad
- Cymryd rhan mewn pethau eraill sy'n gysylltiedig â gwaith y gwnaethoch gytuno iddynt gyda'ch anogwr gwaith.

Gelwir y gostyngiad hwn yn **sancsiwn**.

Gall eich sancsiwn bara hyd at 4 wythnos ar ôl i chi ailgychwyn eich gweithgareddau cysylltiedig â gwaith.

I gael rhagor o wybodaeth am sancsiynau, ewch i www.gov.uk/government/publications/employment-and-support-allowance-sanctions/employment-and-support-allowance-sanctions-how-to-keep-your-benefit-payment#what-happens-if-i- cael-a-sancsiwn

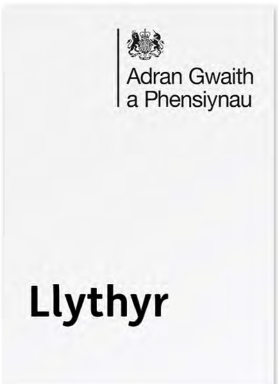

Byddwch yn cael llythyr yn dweud y gallech gael sancsiwn a'r rheswm pam.

Os oedd gennych chi reswm da pam na allech chi gyflawni eich ymrwymiadau, dywedwch wrth eich anogwr gwaith.

Yna byddwn yn gwneud penderfyniad ar eich sancsiwn.

Byddwn yn anfon llythyr arall atoch gyda'n penderfyniad.

Os byddwch yn cael sancsiwn, gallwch ofyn i'ch penderfyniad gael ei ystyried eto.

Pan edrychwn ar y penderfyniad eto, rydym yn galw hwn yn **Ailystyriaeth Orfodol**.

Mae **'Ailystyriaeth Orfodol'** yn golygu y byddwn yn edrych ar:

- Y wybodaeth a roesoch i ni yn wreiddiol
- Unrhyw wybodaeth newydd a roddwch
- Os bu unrhyw newidiadau yn eich amgylchiadau.

Rydym yn defnyddio'r wybodaeth hon i weld a allwn newid ein penderfyniad.

4

Rhoi gwybod am Newid mewn Amgylchiadau

Os bydd eich amgylchiadau'n newid, rhaid i chi ddweud wrth y swyddfa sy'n talu eich ESA Dull Newydd.

Os na fyddwch yn dweud wrth y swyddfa sy'n talu ESA Dull Newydd i chi am newid, efallai na fyddant yn talu'r swm cywir i chi.

Mae hyn yn golygu i'ch ESA Dull Newydd:

- Gellir ei leihau
- Gellir ei atal.

Os byddwn yn talu gormod i chi oherwydd na wnaethoch ddweud wrth y swyddfa sy'n eich talu am newid, efallai y bydd yn rhaid i chi:

- Ei dalu yn ôl
- Talu dirwy
- Wynebu achos cyfreithiol.

Gall newid yn eich amgylchiadau gynnwys:

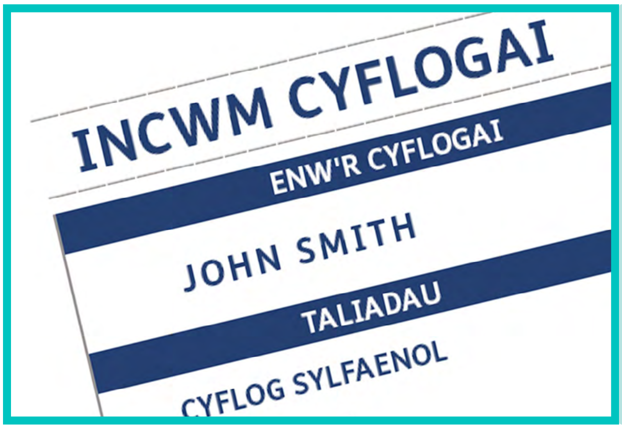

- Os byddwch yn dechrau neu'n rhoi'r gorau i weithio.

- Os byddwch yn dechrau neu'n rhoi'r gorau i unrhyw addysg, hyfforddiant neu brentisiaeth.

- Os byddwch yn newid eich enw neu fanylion personol eraill.

- Os byddwch yn symud i dŷ newydd neu brynu neu werthu eiddo arall.

- Mae'r bobl rydych yn byw gyda nhw yn newid.

Er enghraifft, mae partner neu blentyn yn symud i mewn neu'n symud allan o'ch cartref.

- Unrhyw newidiadau i bensiynau.

- Unrhyw newidiadau i arian arall a gewch.

Er enghraifft, tâl salwch cwmni neu unrhyw arian a gewch gan elusen.

- Mae manylion eich meddyg neu weithiwr iechyd proffesiynol yn newid.

- Mae eich cyflwr iechyd neu anabledd yn gwaethygu neu'n gwella.

Rydych chi, neu'r person rydych yn gofalu amdano yn:

- Mynd i'r ysbyty
- Mynd i gartref gofal neu lety gwarchod
- Mynd ar wyliau dramor.

- Unrhyw newidiadau i'ch statws mewnfudo.

5 Sut i ddweud wrthym am newid mewn amgylchiadau

canolfanbydgwaith

Adran Gwaith a Phensiynau

Cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith i ddweud wrthym am newid i'ch amgylchiadau.

Gallwch wneud hyn drwy naill ai:

- Ffonio'r Ganolfan Byd Gwaith
- Ysgrifennu i'r Ganolfan Byd Gwaith sy'n talu eich ESA Dull Newydd.

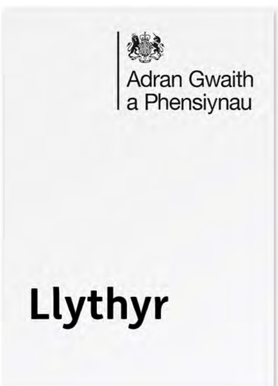

Bydd cyfeiriad y swyddfa hon ar unrhyw lythyrau a gewch am eich ESA Dull Newydd.

- Ffôn: **0800 169 0310**
- Ffôn testun: **0800 169 0314**
- Ffôn Gymraeg: **0800 328 1744**

Mae'r llinellau cymorth hyn ar agor o ddydd Llun i ddydd Gwener, 8am i 5pm.

Os na allwch glywed neu siarad ar y ffôn, defnyddiwch **Relay UK**:

18001 yna **0800 169 0310**

Gall defnyddwyr Iaith Arwyddion Prydain ddefnyddio’r Gwasanaeth Cyfnewid Fideo. Dydd Llun i ddydd Gwener, 8am i 6pm.

Os ydych yn cael Credyd Cynhwysol ar yr un pryd ag ESA Dull Newydd a bod eich amgylchiadau’n newid, rhaid i chi ddweud wrth:

- Canolfan Byd Gwaith
- Credyd Cynhwysol.

I roi gwybod am newid mewn amgylchiadau ar gyfer Credyd Cynhwysol, ewch i www.gov.uk/mewngofnodi-ich-cyfrif-credyd-cynhwysol

Mae rhagor o wybodaeth gyswllt ar gyfer Credyd Cynhwysol ar gael ar-lein yn: www.gov.uk/credyd-cynhwysol/cysylltu-credyd-cynhwysol

I gael rhagor o wybodaeth am ESA Dull Newydd, ewch i www.gov.uk/guidance/new-style-employment-and-support-allowance.cy